

Dünya Bakır Üretimi ve Tüketimi

Alâettin HAMAMCIOĞLU*

Dünya Bakır Cevheri üretimi 1972 yılında 7.049.000 ton olmuştur. (Tablo : I) Bu üretimin % 56,7'si dört, % 72,9 u ise yedi ülke tarafından karşılanmıştır. En büyük bakır cevheri üreticisi 1. 510. 300 tonla A. B. D. olmuştur. (A. B. D. nin Dünya üretimindeki payı % 21,4 tür.) A. B. D. den sonra en büyük üretici ülkeler S. S. C. B. (1.050.000 ton) ve Kongo (437.300 ton) dur.

1972 yılında blister bakır üretimi 7.289400 ton, rafine bakır üretimi ise 8.055.800 ton olmuştur, (tablo : 2,3)

Blister bakır üretiminin % 55,5'i dört ülke tarafından karşılanmıştır. En büyük üretici ülkeler A. B. D. (1.614.000 ton), S.S.C.B. (1.050.000 ton), Zambiya (687.300 ton) ve Japonya (657.500 ton) dır.

Rafine bakır üretiminin % 50,7'si A. B. D. (2.047.100 ton), S. S. C B. (1.225.000 ton) ve Japonya (810.100 ton) tarafından karşılanmıştır.

Dünya rafine bakır tüketimi ise 1972 yılında 7.886.100 ton olmuştur. (Tablo 4) Avrupa ve Amerika ülkelerinin toplam tüketimlerinin, Dünya toplam tüketimi içindeki payı % 63 olmuştur. Doğu Bloku ülkelerinin toplam tüketimdeki payı % 21,4 tür.

En büyük tüketici ülkeler A. B. D. (2.027.100 ton) S. S. C. B- (1.080.000 ton) ve Japonya (954.100 ton) dır. Bu üç ülkenin Dünya rafine bakır tüketimi içindeki payı % 51,5 olmuştur.

Japonya'nın Dünya cevher üretimindeki payı % 1,6 olmasına rağmen, bilister ve rafine bakır üretimindeki payı % 9,02 ve % 10,06 olmaktadır.

Metindeki ve tablolardaki rakamlar bakır muhtevası olarak verilmiştir.

2000 yılında kümülatif bakır (Metal) talebinin 520 milyon tona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Hali hazır bakır rezervinin 360 milyon ton olduğu dikkate alınır sa, mevcut rezervlerin ihtiyaca kâfi gelmeyeceği kolaylıkla görülmektedir. Potansiyel rezervlerin ekonomik rezervlere dönüştürüleceği ve mevcut rezervlerin daha da artacağı kabul edilmekle beraber, artan talebi karşılayabilmek maksadiyle.

— 1975 yılından sonra deniz tabanı bakırlı manganez yumrularından bakır istihsaline geçilecek,

— Dissémine bakır yataklarında «Cut off - Grade» % 0.2 ye kadar düşürülecek

• — Pasa olarak atılmış bakır cevheri yığınları «Licing» tekniğiyle yeniden değerlendirilecektir.

Dünya toplam bakır ihtiyacı 1975 yılında 11.0 milyon tona, 1980 yılında ise 13.0 milyon tona ulaşacaktır. 1975 - 1980 yıllar arasında arz ve talebin hemen hemen eşit olacağı tahmin edilmektedir.

Hür Dünya bakır kapasitesinde, 1971 yılına nazaran, 1976 yılında 2163 tonluk bir toplam artış beklenmektedir. Bu artışın % 51'ini sırasıyla Kanada (348.000 ton) Zambiya (216.000 ton), Şili (195.000 ton), Yeni Gine (187.000 ton) ve A. B. D- (154.000 ton) karşılayacaktır.

(*) Maden Yüksek Mühendisi, MTA —ANKARA

1976 Dünya bakır üretiminde (Doğu bloku hariç) ilk beş sırayı A. B. D. Kanada, Şili, Zambiya ve Kongo alacaktır. A. B. D. nin 1971 yılı üretiminde 1970 yılına nazaran 169.200 tonluk bir düşüş gözle çarpmaktadır- 1976 yılında toplam 154.000 tonluk üretim artışına rağmen, A. B. D. bakır üretimi 1970 yılı üretiminin (1.560.000 ton) altında kalacaktır

(1.544.800 ton).

İran'ın 1971 yılı üretimi 1000 tondur. Ancak İran üretimini, 1974 yılında 45.000 ton, 1975 yılında 94.000 ton, 1976 yılında da 9 bin ton olmak üzere toplam 148000 ton artıracak, bu suretle üretim artışı bakımından Hür Dünya Ülkeleri içinde A. B. D. den sonra 6. sırayı alacaktır.

Tablo — 1

DÜNYA BAKIR CEVHERİ ÜRETİMİ (1972)

(1000 ton olarak)

AVRUPA	272,1	AMERİKA	3.250,3
Yugoslavya	123,9	A. B. D.	1.510,3
Diğer Avrupa ülkeleri	148,2	Şili	716,8
AFRİKA	1.404,6	Kanada	708,8
Zambiya	717,7	Peru	217,0
Zaire (Kongo)	437,3	Diğer Amerika ülk.	97,4
Güney Afrika Cum	161,9	OKYANUSYA	304,5
Diğer Afrika ülk.	87,7	Avusturalya	180,5
ASYA	401,5	Yeni Gine	124,0
Filipinler	213,7	DOĞU BLOKU ÜLKELER	1.416,0
Japonya	111,9	S. S. C. B.	1.050,0
Diğer Asya ülk.	75,9	Polonya	150,0
		Çin ve diğerleri	216,0

DÜNYA TOPLAM 7049,0

Tablo — 2

DÜNYA BİLİSTER BAKIR ÜRETİMİ (1972)

AVRUPA	699,0	AMERİKA	2.971,7
Batı Almanya	260,9	A. B. D.	1.614,1
Yugoslavya	131,3	Şili	630,6
Diğer Avrupa ülk.	306,8	Kanada	473,7
AFRİKA	1-362,3	Peru	176,2
Zambiya	697,3	Diğer Amerika ülk.	77,1
Zaire (Kongo)	427,0	AVUSTRALYA ÜLK.	149,4
Güney Afrika Cum.	167,8	DOĞU BLOKU ÜLK.	1.416,0
Diğer Afrika ülk.	70,2	S. S. C. B.	1.050,0
ASYA	691,0	Polonya	150,0
Japonya	657,5	Çin ve diğerleri	216,0
Diğer Asya ülk.	33,5		

DÜNYA TOPLAM 7. 289,4

Tablo — 3
DÜNYA RAFİNE BAKIR ÜRETİMİ (1972)

AVRUPA	1.293,2	AMERİKA	3.112,4
Batı Almanya	398,5	A. B. D.	2.047,1
Belçika	314,2	Kanada	495,9
İngiltere	180,7	Şii	461,4
Yugoslavya	130,0	Diğer Amerika ülk.	108,0
Diğer Avrupa ülk.	269,8	AVUSTRALYA	173,8
AFRİKA	942,7	DOĞU BLOKU ÜLKE.	1.685,8
Zambiya	615,2	S. S. C. B.	1.225,0
Kongo	216,2	Polonya	155,0
Diğer Afrika ülk.	111,3	Çin ve diğerleri	305,8
ASYA	847,4		
Japonya	810,1		
Diğer Asya ülk.	37,4	DÜNYA TOPLAM	8.055,8

Tablo — 4
DÜNYA RAFİNE BAKIR TÜKETİMİ
(1972) !jVi
(1000 ton olarak)

AVRUPA	2.485,0	AMERİKA	2.485,6
Batı Almanya	672,2	A. B. D-	2.027,1
İngiltere	524,7	Kanada	223,8
Fransa	390,2	Diğer Amerika Ülk.	234,7
İtalya	283,0		
Belçika	153,0	AVUSTRALYA	102,1
İspanya	121,2		
Diğer Avrupa ülk.	340,7	DOĞU BLOKU ÜLKELERİ	1.685,0
AFRİKA	65,8	S. S» C B.	1.080,0
ASYA	1.062,1	Diğer Doğu Avrupa ülk.	260,0
Japonya	954,1	Çin ve Diğerleri	345,0
Diğer Asya ülk.	108,0	DÜNYA TOPLAM	7.886,1